

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

VII. Permulum ad perfectionem consequendam confert, hominum boni anteacti obliisci, & in id, quod adhuc sibi deest, oculos coniicere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

quique tot in te gratias & beneficia larga manu effudit.

Alia huc etiam affert comparatio vulgo solet, quæ rem commode apteque videtur declarare. Quemadmodum nimia malacia maris, grauis cuiusdam tempestatis, & nauigantibus periculosa instar est; eo quod commeatum, quem secum sumplerant; in cursu suo non progrediendo, interim absumant, vt postea vixdum in medio cursu constitutos commeatus omnis & cibaria deficiant: Sic vsu venire solet iis, qui in procelloso huius mundi mari nauigantes, in virtutis studio ac cursu, velut malacia ingruente, cursum omnem sistunt, in eadem pergere vltius detrectantes. Tunc quippe deperit & consumitur bis, quidquid magno labore ante acquisierunt, quin & virtus quam habent, paulatim deficit; hinc se postea in mediis variarum insurgentium tentationum, & occasionum præsentissimarum fluctibus ac tempestatibus, in quibus maiori virtutum & commeatu & subsidio opus habebant, ab omni prorsus præsidio denudatos & defitutos inueniunt. Væ igitur illi qui in virtute malacia nauiscabunda laborat.

Gal. 5. 7.

Currebatis bene, inquit Apostolus, quis vos impediuit veritati non obedire. Bene inquam in principio, cum primum Religionem ingressus es, currere cepisti, iam vero penitus virtutum cursum abruptisti

1. Cor. 4. 3.

& quiescit (*iam saturari estis, iam diuites facti estis*) id est, iam te quasi ob senium excusandum & fatigatum geris, tibi iam videris diues, ac sufficere tibi censēs id quod habes: sed vide, nam multum tibi adhuc spatii conficiendum est, & grandis tibi restat via, plurimæque indies aggerentur occasiones, in quibus cum maiori tibi opus erit humilitate, patientia, mortificatione, & indifferentia, prorsus inermem, inopem, & velut in extremis hærentem te, idque maioris necessitatis tempore, com-

peries.

CAPVT VII.

Permulum ad perfectionem consequendam confert, hominem boni antea acti obliuisci, & in id quod adhuc sibi deest, oculos conytere.

Qui iustus est, iustificetur adhuc, & sanctus, sanctificetur adhuc. Hieronymus & Beda in illa Domini, apud Matthæum verba, *Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur*, sic scribunt; *Aperissime nos Redemptor instituit, nunquam nos satis iustos estimare debere, sed quotidianum iustitia semper amare profectum.* Atque hoc est, quod antepositis illis verbis significare Ioannes Euangelista voluit.

Apoc. 12. 11.
Hieron. & Beda in Matth. 5. 6.

Apostolus Paulus, ad Philippenses scribens, egregium propriumque ad hoc medium suggerit, quo se ipse vsu asserit: *Fratres, ego me non arbitror comprehensisse: vnum autem, quæ quidem retro sunt obliuiscens, ad ea quæ sunt priora, extendens me ipsum; ad destinatum persequor, ad brauium supernæ vocationis Dei in Christo Iesu.* Apostolus palam se perfectum esse negat. quis ergo se perfectum credat? Ego, inquit, me nondum ad perfectionem peruenisse mihi persuadeo, sed omni contentione ad eandem pertingere allaboro. Quid vero eam assecuturus, ages? Scire vis? Antea actorum obliuiscor, & ea quæ mihi desunt, ob oculos pono; ad hæc me animo; hæc assequi toto animi studio conitor.

Phil. 3. 13.

Sancti omnes medium hoc, vt singulare, maximopere extollunt & suggerunt, velut ab Apostolo suggestum & vsurpatum. Vnde præclare S. Hieronymus, *Quicumque, inquit, sanctus esse vult quotidie in priora extenditur, & præteritorum obliuiscitur, ea quæ sibi desunt, acquirere studens. Felix ergo est, qui quoti-*

Basil. epist. ad Chilon.
Hieron. in Psal. 83.

lib. 22. Moral. 6. s. serm. de altitud. & basitud. cord.

Paris prior Apostolici ad perfectionem medii Oblivisci an. reatorum.

Bernard.

die proficit in virtute & perfectione, quis autem ille? qui scilicet non considerat, quid heri fecerit, sed quid hodie faciat, ut proficiat. Particularius id declarant SS. Gregorius & Bernardus. Duas porro partes magni ambas momenti, medium hoc complectitur. Prima est; ut boni, quod hactenus fecimus, obliuiscamur, & hoc nequaquam respiciamus. Huius autem rei singillatim nos commonefieri oportuit: cum nobis omnibus naturale sit ac velut ingenitum, & facile & statim respicere ad id quod magis delectat, oculos vero & animum auertere ab omni eo, quod offendere & aliquam afferre nobis tristitiam ac molestiam potest. Quoniam vero proprii profectus, & bonorum, quæ aliquando nobis videmur fecisse, intuitus maxime delectabilis est; spirituales vero paupertatem, & multum quod nobis deest, intuitus contristatur; hinc fit ut potius in bonum quod alias fecimus, quam in id quo adhuc caremus, oculos conijciamus. Atque ut, inquit S. Gregorius, in id æger lecti latus maxime se vertit, quod mollius & plumosius est, quodque ad sui refocillationem & quietem commodius & magis proprium est: Sic quædam sane hominis ægritudo, imbecillitas & imperfectio nostra est, quod libentius & maiori cum voluptate recolamus & volumus id quod ante egimus bonum, quam id quod nondum habemus. Plura habet S. Bernardus: Noris, inquit, in hoc vado multa esse pericula: *Si enim respicis ad ea quæ habes, eleuaris in superbiam, dum te alius proponis; proficere negligis, quia magnum te habere arbitraris, & tepidius incipis desicere, & remissius agere.* Si enim oculos reflectas ad bonum quod aliquando egisti, aliud inde non hauries, quam quod extolleris in superbiam, aliquid te esse censens; atque inde statim, ad te cum aliis conferendum, imo iis præferendum, quin etiam tandem ad alios parui, te vero magni faciendum descendes.

Id verum esse, vide in Phariseo illo Evangelico, quam male nimirum hæc illi res acciderit. Respiciebat bonum quod habebat, omniumque virtutum suarum numerum inibat, *Gratias*, inquit, *tibi ago Domine, quod non sum sicut ceteri homines. fures, iniusti, adulteri, sicut & hic publicanus, ieiuno bis in sabbatho, decimas do omnium quæ possideo, quin & fructuum primitias tibi in altari tuo offero.* De quibus hoc testimonium Christus dedit, *Dico vobis, descendit hic iustificatus in domum suam ab illo; publicanus scilicet, cui se Phariseus ille superbiens anteposuit; qui vero se iustum credebatur, Phariseus, ut iniustus & iniquus ab eo condemnatus est.* Hoc scilicet vnum molitur dæmon, dum tibi bonum, quod videris egisse, & habere, ob oculos ponit: ut videlicet aliquo te loco habeas, superbia eleueris, alios contempnas, parique facias, ut hoc pacto ceu superbus & iniquus condemneris. Est & aliud quoddam periculum ac malum, inquit S. Bernardus, in eo quod oculos in bonum quod egisti, & laborem quem suscepisti, incipias conijcere: inde siquidem sequetur, quod ulterius progredi negliges, inque tuo profectu intepesces & elanguesces, dum tibi persuades, factis te iam laboris in Religione suscepisse, iamque de requie posse cogitare. Solent viatores, quando defatigari iam incipiunt, retrospicere, ut videant quantum itineris confecerint: Sic nos, dum defatigamur & intepescimus, inspicere incipimus, quidquid post nos relinquimus; & eo fit, ut id nobis sufficiat, & in nostra debilitate & inerti languore magis confirmemur.

Ut porro hæc inconuenientia periculaque fugiamus, nefas nos esse respicere bonum quod egimus, & habemus, sed id quod adhuc caremus: siquidem rei actæ intuitus ad toporem languoremque, agenda vero ad laborem ac sudorem nos inuitat. Hæc videlicet secunda medii illius, quod nobis Aposto-

lus

Paris altera Apostolici ad perfectionem medii.

Respicere ad agenda.

lus suggerit, pars est, ut nimirum nostros in id tantum conijciamus oculos, quod nobis deest, quo ad id consequendum sic animemur & conitiamur. Quod obuiis quibusdam exemplis & comparationibus sancti Patres declarant. S. Gregorius hanc dat: Sicut debitor, mille cuiusdam debens aureos, persolutis iam ducentis aut quadringentis, omni cura & sollicitudine debiti profusus non vacat; sed semper oculos intendit in id quod sibi adhuc persoluum restat; atque hoc illum angit & cruciat, nec antefane ingemiscere & cruciari desinet, quam totum sit debitum persolutum. Sic nostrum est, non intueri, quod eo quod haecenus praestitimus, bono debiti, quod Deo debemus, partem soluerimus, sed potius magnam illam partem, quae adhuc soluenda restat, atque hoc nos perpetuo anxios reddere debet; haec spina & crux est, quam semper cordi infixam gestare debemus. Sed ait S. Gregorius, sicuti boni viatores & peregrinantes non considerant quantum via confecerint, sed quantum sibi adhuc conficiendum supersit, atque id semper praeculis habent, donec tandem suum iter perficiant: Sic nos, cum velut peregrini & viatores simus, qui ad patriam nostram caelestem tendimus, id via respicere nefas est, quod confecisse nobis videtur, sed illud quod adhuc conficiendum restat. Viatoribus enim, ut ait S. Gregorius, uti ad locum aliquem perveniant, parum profuerit multum haecenus itineris confecisse, nisi constanter etiam peragant, quod adhuc peragendum restat. Considera etiam brauium & lauream, quae dari solet iis, qui optime & celerrime inter alios in stadio cucurrerint, iis non solere dari, qui quidem bonam stadii partem feliciter velociterque decurrerint, at circa eius metam defatigati & anhelantes deficiunt: ita quoque parum tibi profuerit, bene incipisse currere, si in medio cursu defatigatus deficias. Vnde monet Apo-

stolus, *Sic currite ut comprehendatis id quod intenditis. Nihil facias, aut parum cures quidquid haecenus cucurreris, sed semper animum & oculos in terminum ac metam, quam currendo spectas, ipsam inquam perfectionem, desige. Quamobrem bene Chryostomus, Qui considerat nondum ad metam destinatum se pervenisse, cursum suum non interrumpet, sed semper in eo progreditur.*

S. Bernardus imitari nos debere ait mercatores saeculi huius. Videas quippe mercatorem quotidie de re augenda & amplificanda sollicitum, & ad omne lucrum aduigilantem, parum curare quidquid haecenus lucratus est, uti & labores & difficultates, quas ea causa perpessus est; sed omne suum studium & sollicitudinem in componere, ut de nouo quid allucreretur, suasque opes indies magis magisque adaugeat, tanquam si eatenus nihil praestitisset, ac nullum quaestum fecisset. Hoc itaque nos imitari oportet, ac omni in illud studio incumbere, quomodo nostrum indies adaugeamus peculium, quomodo quotidie magis magisque in humilitate, caritate, mortificatione, ac ceteris virtutibus, velut boni & nauis mercatores spirituales, proficiamus, parum curantes quidquid haecenus aut laboris impensum, aut fructus collectum. Vnde etiam Redemptor noster Iesus regnum caelorum simile esse dixit homini negotiatori, nosque omnes negotiari iussit, dicens, *Negotiamini dum venio.*

Vt porro hanc mercatoris similitudinem pluribus deducamus, cum hanc Evangelium ipsum nobis proponat, vide, obsecro, quomodo mercatores & negotiatores mundani omni, qua possunt, cura & industria aduigilent, ne sibi vel minima lucrandi peculii; augendi clabatur occasio, & si quaestum facere possint, cum negligentia & somnolentia sua effugere non sinant. hocq; tu imitari satage; nullam inquam vide ut lucrificandi occa-

1. Cor. 9. 24.

Homil. 24. Sup. Epist. ad Rom. tom. 4.

Serm. de altitud. & basist. cordis. 4 a Mercatoribus.

Matt. 13. 45. Luc. 19. 11.

Similitudines 1. a Debitoribus.

2. a Viatoribus.

3. a Curforibus.

6. de Con-
stit. c. 1. §. 1.
Reg. 15. sum-
mar.

occasionem effluere tibi patiaris, sed ea cum se offert, sedulo arripe: vt B. P. N. nos monet, dicens: *Omnes constanti animo incumbamus, vt nihil perfectionis, quod diuina gratia consequi possumus, praetermittamus.* Nullam omnino sine occasionem effluere, è qua non aliquod lucellum spirituale tibi colligas: puta è verbulo etiam vno, quod tibi quis dixerit; item ex superioris mandato, quod tibi inuito & renitenti imposuit; denique ex obuia, quæ se tibi obtulit, humilitatis exercendæ occasione. Omnia hæc, tua sunt lucra, tuumque est hæc occasione captare, quærere, & velut emere, qua autem die plures id genus tibi oblata fuerint, eo lætius & hilarius cubitum concedas necesse est; sicut ea facere die mercator solet, qua plures lucrificandi occasiones ei occurrerunt (quod illa optime sit munere suo perfunctus;) ita illa die laudabiliter tu Religiosi partes adimplesti, qua quantum aliquem & profectum in spiritu facere potuisti. Atque vt mercator non considerat, an alius quis iacturam faciat, nec propter hanc ipse aut cruciatur aut contristatur; sed sui ipsius lucro duntaxat intentus est, & eo sibi plaudit: ita nec tu respicias, vtrum proximus hanc tibi occasionem dando, bene an male fecerit; vtrum huius dandæ rationem aliquam, vel nullam habuerit, neu aduersus ipsum ideo indignare, sed tuo apud te lucro gaude & latere.

Quam porro procul, si quando huiusmodi occasiones nobis occurrunt, ab omni indignandi pacisque amittendæ periculo abessemus, si hoc modo progredieremur! Si enim, quod nos contristare pacemque turbare posset, illud ipsum sit quod toto studio desideramus, & captando quærimus, quid nos aut perturbare, aut animi posset pacem infringere?

Vide insuper, quomodo mercator ita suo absorptus & velut immerfus sit lucro, vt aliud plane cogitare non videat;

hinc in omnibus occasionibus, & occurrentibus casibus, statim oculos & cor intendit, visurus quemnam & quomodo ex hisce quantum facere posset. Si enim mensæ accumbat, de lucro cogitat; hæc etiam voluit & cogitat dum lectum petit; hæc illi cogitatio interdum somnum interturbat, in eadem rursus mane strato surgit; hæc denique die tota & assiduo mente versat. Ita & ipsi in animarum nostrarum nos negotio geramus oportet, vt nimirum in omnibus casibus & occasionibus quæ sese offerunt, oculos quamprimum & mentem circumferamus, visuri quam ex illis ratione lucrum aliquod spirituale elicere possimus. Si comedamus, hoc nobis cogitandum est; in hac quoque cogitatione & cubitum concedere, & lecto surgere, & diem totum, atque adeo vniuersum vitæ tempus transigere debemus: quia in hoc omnis nostra sita est negotiatio, ibi noster thesaurus, & præter hunc alius nobis quærendus non est.

Addit S. Bonauentura, sicut mercator simul & vnus in nundinis non inuenit quiddid desiderat & opus habet, sed varias nundinas adeat necesse est: ita suum Religiosus non in sola oratione & spirituali consolatione profectum & perfectionem quærere debet, sed etiam in tentatione, laboribus, officio, & demum in omnibus quæ illi offeruntur occasionibus.

Quam cito autem virtutibus diuites & locupletes essemus, si hoc eas modo quæreremus & procuraremus! *Si quæseris*, inquit Sapiens, *eam*, virtutem nimirum & perfectionem, quæ vera sapientia est, ea diligentia & sollicitudine, qua mundani homines pecuniam, & qua thesauros effodiunt & argenti fodinas, haud dubie reperies eam, *Et tunc intelliges timorem Domini, & scientiam Dei inuenies.* Nec magnum quid in hoc, ait S. Bernardus, Deus a nobis esflagitat; cum, vt veram sapientiam & verum thesaurum

Tom. 2. opus-
cul. l. 2. de
profect. Re-
lig. c. 1.

Prov. 2. 4.

Bernard. ubi
supra.

faurum (qui est ipsemet Deus) compa-
remus, maius à nobis studium & dili-
gentiam non exigit, quam mundani in
perituris diuitiis, quas & tinea demoli-
tur, & fures effodiunt, & cras peribunt,
coaceruandis adhibeant: cum & bono-
rum spiritualium cupiditas, & amor no-
ster erga illa, & in illis colligendis soli-
citus, tanto esse debeat maior, quanto
hæc temporalibus & maiora sunt & di-
gniora. Quam mortalium cæcitatem
ipse etiam amare satis deplorat, dicens:

*Serm. 1. de
altis. & baf-
si. 100. &
Epiſt. 347.*
Magna confusio magna valde nobis, quod
ardentius illi (mundani) pernicioſa deſide-
rant, quam nos utilia; diligentius illi vitia
& mala, quam nos virtutem, citius
illi ad mortem properant, quam nos ad vi-
tam.

*Hiſt. Ec-
cleſ. p. 2. l. 6.
c. 1. & in vi-
ta S. Pelagii.*

Abbas Pambo, sicut Ecclesiastica re-
fert historia, cum Alexandriam venisset,
mulier mundana in via illi occurrit: quã
cũ superbe ornatã & comptam cerneret,
in lacrymas illico & gemitus prorupit, di-
cens, Væ mihi, væ misero mihi. Percun-
stantibus discipulis, Pater quid ploras?
respondit ille, An non merito plorem,
cum videam mulierem hanc plus curæ &
laboris in corpore comendo impendere,
quo hominibus vanis complaceat, quam
ego in anima mea, quo placeam Deo? Vi-
deo, hanc se plus affligere & cruciare ad
homines illaqueandos, & deinde ad in-
ferna trahendos, quam ego me ad eos
cœlo asserēdos. B. P. Franciscus Xaverius
etiam erubuisse legitur & succensuisse,
comperito, mercatores prius ad Iaponas
penetrasse, caducas & transitorias mer-
ces suas ad eosdem deueniendo, quam
ipse, vt Evangelicos thesauros huc &
opes inferret, quo per eas fides Christia-
na hic dilataretur, ac regni cœlorum li-
mites latius propagarentur ac distende-
rentur. Erubescamus itaque & præ pu-
dore confundamur, quod filii huius sæ-
culi in rerum mundanarum studio pru-
dentiores multo & vigilantiores sint,
quam nos in diuinarum: quia filij huius
sæculi prudentiores filiis lucis in generatione
Rodriquez exercit. pars I.

sua sunt. Atque hoc nobis sufficiat ad
teporum & languorem mentis excutien-
dum.

CAPVT VIII.

*Perfectioni comparanda permul-
tum confert, in res altas & emi-
nentes oculos conij-
cere.*

NON parum quoq; nobis, ad profectũ
& perfectionē cõparandã conducet,
si oculos animi semper in res altas ma-
gnamq; perfectionem includentes conij-
ciamus, iuxta illud Apostoli consilium
ad Corinthios scribentis, *Emulamini* 1. Cor. 12. p. 1.
*charismata meliora & maiora, magna &
heroica inquam aggrediamini, adhuc ex-
cellentiore viam vobis demonstro.* Per-
magni momenti hocce medium est: ne-
cesse namque est, vt conceptibus ac de-
sideriis nostris sublimissime euolemus,
vt opere ipso saltem ad ea quæ rationi
consentanea sunt, pertingamus. Obuia
comparatio perspicue ostendet, quid ve-
lim dicere; & quanti momenti hocce
medium sit, & quam necessarium, ad o-
culum declarabit. Aliquando arcus ali-
cuius neruus remissior est, debes, quo
scopi centrum ferias, palmo vno atque
altero altius visu collimare, quod enim
funis laxior sit, hinc non feries quod in-
tendis; quare cum altius paulo oculis
collineabis, recta destinatum tanges.
Nos quotquot sumus, instar arcus flac-
cidi ita languemus & flaccidissimus, vt,
quo scopi centrum & altum tangamus,
summe & altissime collineemus oportea-
t. Homo siquidem per peccatum ita lu-
xatus & eneruatus est, vt, quo vel ad
mediocrem virtutem pertingat, ad ma-
iora & altiora conceptu desiderioq; eum
aspirare necesse sit. Dicit mihi quispiam,
sufficit mihi nullum me letale crimen
committere, ad altiore proinde perfe-
ctionem

D ctionem